

Bærekraftsrapport

Landkreditt konsern

2022

Innhold

Bærekraft i Landkreditt	S. 3
Klima og miljø	S. 9
Samfunnsansvar	S. 12
Ansvarlig styring	S. 24
FNs bærekraftsmål	S. 26
Samarbeid for felles mål	S. 32
FNs prinsipper for bærekraftig bankdrift	S. 33
Energi og klimaregnskap	S. 35

Bærekraft i Landkreditt

I over 100 år har vi jobbet for å bidra til å bedre økonomien til kundene og medlemmene våre gjennom å tilby gode produkter og tjenester innen bank og finans. Ved å finansiere og forsikre et aktivt landbruk over hele landet, bidrar vi med vår virksomhet til en bærekraftig og fremtidsrettet utvikling i norsk landbruk. Det er vi stolte av.

Hva betyr bærekraft for Landkreditt

«Bærekraft støtter opp om Landkredditts formål og ligger i vårt DNA. Vi leverer verdikjæpende verktøy som setter landbruket i stand til å realisere bærekraft mot 2030 på en lønnsom måte. Dette gjør vi gjennom å drive effektivt og møte forventninger samfunnet har til oss om miljøansvar, medmenneskelig engasjement og ansvarlig styring.»

Ole Laurits Lønnum
Konsenssjef

Bærekraftig historie

Landkreditt er et samvirkeforetak, eid av norske bønder. I et samvirke er bruker- og medlemsnytte sentrale begreper. Ved å jobbe i fellesskap, skapes verdier for den enkelte. Samvirkeforetaket er derfor delingsøkonomi på sitt beste, da medlemmene deler både virksomheten og de økonomiske resultatene. Dette gjør samvirke som forretningsmodell bærekraftig i seg selv.

At lånekundene også er eiere av Landkreditt, skaper engasjement, medansvar og langsiktighet. Formålet til et samvirke fastsettes av medlemmene og legger vekt på å løse både medlemmenes egne og fellesskapets behov. Landkredditts formål er å bidra til en bedre økonomi for våre medlemmer og kunder gjennom å tilby gode finansielle tjenester og produkter. Dette formålet står like fjellstøtt nå som ved etableringen i 1915.

Norsk jordbruk er blant verdens mest klimasmarte matprodusenter. Skogen er et viktig ledd i omstillingen til netto null-utslipp og jordbrukets kulturlandskap gir en ramme for satsing på kultur, lokal mat, friluftsliv,

bosetting og turisme, og er leveområde for mange plante- og dyrearter. Vi finansierer og forsikrer økt landbruksproduksjon over hele landet, samt bidrar til at våre kunder tar bærekraftige valg. Vi skaper økt lønnsomhet, og med det følger økt konkurransekraft og bedre utviklingsmuligheter, også for bonden.

Vi jobber målrettet for å oppnå lønnsomhet på en måte som er i samsvar med grunnleggende etiske verdier og med respekt for mennesker, miljøet og samfunnet rundt oss. Bærekraft skal gjennomsyre hele konsernet og er et fokusområde i strategiplanen vår.

Interessenter og vesentlighet

En vesentlighetsanalyse ligger til grunn for Landkreditts arbeid med samfunnsansvar og bærekraft. Analysen ble første gang gjennomført i 2013, og revidert i 2018. Vi har planer om en ny gjennomføring i 2023. Vesentlighetsanalysen definerte fire hovedområder som danner grunnlaget for vår rapportering:

- Menneskerettigheter
- Arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold
- Forebygge økonomisk kriminalitet
- Klima- og miljøhensyn

I forbindelse med arbeid med ESG-veikartet høsten 2020, ble følgende interessenter definert som de viktigste: Bønder, landbruk, samvirke, privatkunder, investorer, ikke-statlige organisasjoner samt presse og media.

Prinsipper for Landkreditts samfunnsansvar

Aktiv praktisering av vårt samfunnsansvar, der vi legger til grunn bærekraft og en høy etisk standard, er avgjørende for at konsernet skal ha tillit fra omverdenen, oppnå de forretningsmessige målene og kunne ivareta samvirkeoppgaven på en god måte.

Vi har identifisert ti hovedtemaer som er viktige for vår utøvelse av samfunnsansvar. Disse ti støtter også opp under FNs bærekraftsmål. Retningslinjer for samfunnsansvar ble vedtatt av styret i Landkreditt SA i januar 2014, og er oppdatert i desember 2018. Alle medarbeidere og tillitsvalgte i konsernet skal være informert om retningslinjene.

1. Samvirke og formål

Landkreditt har som formål å bidra til en bedre økonomi for våre medlemmer og kunder gjennom å tilby gode finansielle tjenester og produkter. Gjennom samvirkemodellen skal

Landkreditt bidra til å finansiere og forsikre økt landbruksproduksjon over hele landet.

2. Menneskerettigheter

Landkreditt skal respektere og følge menneskerettighetene i alle deler av vår virksomhet.

3. Aktivt eierskap og ansvarlige investeringer

Landkreditt skal ha en aktiv dialog med eiere og andre interessenter om styringsrelaterte, miljømessige og sosiale temaer. Vi følger Statens Pensjonsfond Utlands retningslinjer for investeringer.

4. Kunderelasjon og omdømme

Alle kunder av Landkreditt skal behandles med respekt og integritet. Vi vil oppfylle våre kunders behov på best mulig måte innenfor våre forretningsmessige og etiske rammer.

5. Forebygge økonomisk kriminalitet

Landkreditt har nulltoleranse for alle former for korrupsjon og skal forebygge økonomisk kriminalitet, herunder skatteunndragelse og korrupsjon.

6. Arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold

Landkreditt skal være en stimulerende arbeidsplass med et inkluderende arbeidsmiljø. Alle ansatte i Landkreditt skal ha en arbeidsavtale i tråd med arbeidsmiljølovens krav og en rettferdig lønn. Det skal utvises toleranse for medarbeidere og andre interessenters holdninger og meninger.

7. Vurdering av risiko og muligheter i et langsiktig perspektiv

Landkreditt skal sikre kritiske bankfunksjoner som betalingsformidling og tilgang til nettbank for våre kunder.

8. Klima- og miljøhensyn i drift/tjenester

Landkreditt arbeider langsiktig og målrettet for å redusere miljøbelastningen av egen drift.

9. Personvern og sikkerhet

Landkreditt skal ha en forsvarlig informasjonssikkerhet, konfidensialitet og bruk av personopplysninger i tråd med regelverket.

10. Etikk

Vår virksomhet bygger på tillit, og vi skal ha en høy etisk standard i og for Landkreditt.

Se våre nettsider for utfyllende informasjon om prinsippene for samfunnsansvar.

Ambisjoner for bærekraft i Landkreditt

Landkreditts bærekraftsrapportering har til hensikt å gi innblikk i status, mål og resultater for vårt arbeid med bærekraft. Bærekraft handler ikke bare om hvordan vi driver vår egen virksomhet, men også hvordan vår virksomhet kan bidra til en bærekraftig utvikling i våre omgivelser. I 2020 la vi grunnlaget for en fornyet bærekraftstrategi i virksomheten som er forankret i toppledelsen og styrene. Vi jobber målrettet for å konkretisere og iverksette tiltak som følger av vår bærekraftstrategi, samt forankre arbeidet hos medarbeiderne.

Bærekraft er et av seks strategiske områder i Landkreditt. Vår ambisjon er å være pådrivere til omstillingen til et lavutslippssamfunn blant annet ved å bidra til at norske bønder produserer mer mat med et lavere utslipp.

Våre forpliktelser

Landkreditt skal være en pådriver for at det norske landbruket skal kunne gjøre de omlegginger som er nødvendig for å nå klimamålene i landbrukets klimaavtale. Gjennom vårt arbeid med samfunnsansvar og bærekraft bidrar vi til økt lønnsomhet og bedret konkurransekraft for vår virksomhet og våre eiere.

I vårt arbeid støtter vi opp om:

- FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift (UNEP FI, The Principles for Responsible Banking): Vi signerte avtalen i desember 2021 og jobber aktivt med FNs påvirkningsanalyse.
- FNs prinsipper for bærekraftige investeringer (UN PRI): Vi signerte prinsippene i 2019 og rapporterte på dette for første gang i 2021.
- FNs Global Compact: Konsernet har ikke underskrevet, men følger de ti prinsippene.
- Landbrukets klimaavtale: Som følge av avtalen som ble inngått med regjeringen i 2019, lanserte vi grønt landbrukslån i 2021. Grønt landbrukslån finansierer tiltak som reduserer utslipp og skaderisiko, samt bidrar til en mer bærekraftig matproduksjon.
- FNS bærekraftsmål: Vi jobber kontinuerlig med hvordan vår virksomhet i enda større grad kan støtte opp om FNs bærekraftsmål.

I 2023 vil vi fortsette å utvikle produkter og tjenester som fremmer bærekraft, samt påvirke våre samarbeidspartnere der vi har anledning. Vi vil også jobbe med å finne gode måleverktøy slik at vi kan rapportere på bærekraftarbeidet på en åpen og transparent måte.

Klima og miljø

Landkreditt er en sentral leverandør til landbruket. Derfor er det viktig for oss at næringen når målene i sin ambisiøse klimaplan, det vil si å redusere utslipp med 5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter innen 2030. Landkreditt inngår i en lengre verdikjede fra jord til bord, og vi kan utgjøre en forskjell gjennom å utvikle produkter og tjenester som bidrar til at våre kunder tar bærekraftige valg.

Vår tilnærming

Norsk jordbruk er blant verdens mest klimasmarte matprodusenter. Som en av få næringer har jordbruket kuttet klimagassutslippene over flere tiår – med 6 prosent bare siden 1990. I 2020 inngikk jordbruket en avtale med regjeringen om å kutte ytterligere 11 prosent (5 millioner tonn CO₂ekv) innen 2030. Dette skal Landkreditt bidra til gjennom å levere verdikjende verktøy som setter landbruket i stand til å realisere bærekraft mot 2030 på en lønnsom måte. Vi skal utvikle produkter og tjenester som bidrar til at våre kunder tar bærekraftige valg. I 2020 lanserte vi grønt boliglån, året etter lanserte vi grønt landbrukslån og i 2022 er vi i dialog med Klimaselskapet om å inngå et strategisk samarbeid for å kunne gi insentiver til å ta i bruk klimakalkulatoren.

Grønt landbrukslån gis til tiltak som bidrar til å redusere utslipp, gir en mer bærekraftig matproduksjon eller reduserer skaderisiko. Landkreditt samarbeider med Norsk Landbruksrådgiving (NLR) om å vurdere hvilke tiltak som skal godkjennes for grønt landbrukslån.

Bøndene må gjennomføre et e-læringskurs om klimapåvirkning på gården for å få innvilget det grønne landbrukslånet. Hensikten er å bidra

til at flere bønder tar i bruk klimarådgivere og landbrukets klimakalkulator. Kurset er laget av Landbrukets Klimaselskap.

Ved brann eller andre traumatiske skader hos kunder i landbrukssegmentet, har vi en avtale med Norsk Landbruksrådgiving som kan bistå med hjelp til bearbeidelse av hendelsen, dialog med offentlige instanser og annen nødvendig hjelp.

I 2022 har vi fortsatt arbeidet med å gjøre våre skadeoppgjør mer bærekraftige. Vi prioriterer tørking fremfor riving, reparasjon fremfor kondemnering og gjenbruk av materialer der det er forsvarlig og hensiktsmessig. I 2022 ble 70 prosent av våre store bygningsbranner reparert fremfor revet og gjenoppbygget.

Vi setter krav til og følger opp leverandørenes etterlevelse av deres bærekraftstrategi. Vi har dedikerte ressurser som følger opp skadesaker innen bygg og motor for å sikre mest mulig bærekraftig skadeoppgjør. I 2022 avdekket vi avvik i om lag 22 prosent av sakene knyttet til bil- og motorskader og 8 prosent av sakene på bygning. Dette dreier seg i all hovedsak om metodevalg. For å bidra til redusert utslipp, gir vi økonomiske insentiver for å øke reparasjon fremfor utskifting, og vi forsøker alltid å komme til enighet med kunde og leverandører. Det foretas kontinuerlig opplæring av våre

skadebehandlere for å sikre bærekraftige skadeoppgjør og riktig metodevalg i alle skadesaker. I kundedialogen styrer vi alle skadene til avtaleverkstedene våre og oppfordrer kundene våre til å bruke «smart repair» på alle skader som er innenfor kriteriene.

Landkreditt reduserer også avfall i skadeprosessen gjennom å bidra til å bygge et brukmarked for deler som kan brukes av alle selskap ved reparasjon av motorskader. I 2021 økte vi vrakprosentgraden fra 60 til 80 prosent. Samtidig økte andelen av de kondemnerte bilene som ble sendt til hugging/demontering* med 36 prosent fra året før. 79 prosent av vrakede biler/lastebiler gikk til hugging/demontering* og 21 prosent til oppbygging.

*Hugging/demontering betyr at bilene først blir miljøsanert (oljer/væsker blir tappet av), og deretter demonteres de salgbare delene, katalogiseres og legges på lager. Disse delene blir så solgt for gjenbrukt av verksteder og privatpersoner. Det som er igjen av karosseriet blir kvernet opp, omsmeltet og sendt tilbake i kretsløpet som nytt metall (stål eller aluminium). Skadde batterier fra elbiler blir sendt til Batteriretur. I 2022 ble cirka 75 prosent av råmaterialet gjenvunnet.

Motorskader	2023	2024	2025
Kondemnasjon	80 %	80 %	80 %
Reparasjon av glasskader	25 %	30 %	35 %

Tingskader:			
Gjenbruk av innbo	20 %	50 %	80 %
Gjenbruk av materialer	20 %	30 %	40 %
Tørking fremfor riving ved vannskader	20 %	30 %	40 %
Ferdigbygg vs gjenoppbygg	20 %	30 %	40 %
Bruk av lokale takstmenn/håndverkere	60 %	60 %	60 %
Krav til bærekraftfokus hos leverandører	100 %	100 %	100 %
Kildesortering	100 %	100 %	100 %
Interne taksmenn med bærekraftsfokus (metodevalg)	100 %	100 %	100 %

I 2023 vil vi gi økt kontantoppgjør på bygningskader for å gjøre det mer lukrativt for kunden å reparere selv. Dette er både miljøvennlig og kostnadsbesparende. Kravene vi har til våre leverandører vil også skjerpes ytterligere. Vi vil fortsette å følge opp våre leverandører slik at vi får data på skadesakene. Blant annet jobber vi sammen med flere forsikringselskap gjennom Finans Norge, for å finne rapporteringsparametre for å forbedre skadeprosessen samt rapportering på skadeprosessene i forsikringsbransjen.

80 prosent av Landkredittfondene fremmer miljømessige eller sosiale egenskaper (artikkel 8 fond) iht. Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). Videre er Landkreditt Forvaltning tilknyttet Norsif, PRI og UN Global Compact. Gjennom 2022 er Landkreditt Forvaltnings bærekraftsbibliotek videreutviklet og benyttet aktivt i oppfølging av bærekraftsarbeidet i selskapene Landkredittfondene investerer i. Landkreditt Forvaltning jobber aktivt med regulering knyttet til bærekraft og ansvarlig forvaltning. I prospektene til

fondene gis det informasjon knyttet til ansvarlige investeringer, samt at SFDR dokumentasjon i offentliggjøringsforordningen presenteres på våre hjemmesider.

Klimarisiko

Klimaet er i endring og det vil trolig bli mer regn, mer vind og lengre tørkeperioder fremover. Våre kunder og medlemmer vil kunne bli berørt av klimaendringene. Landkreditt arbeider derfor målrettet for å tilpasse produkter og tjenester for å møte klimarisiko.

Utfordringene som møter våre kunder og oss, er tredelte: Fysisk risiko (klima- og værrelaterte hendelser, som potensielt kan føre til finansielle tap og redusere verdien av eiendeler og kredittverdighet); overgangsrisiko (risiko som følger av overgangen til et lavkarbonsamfunn og endrede rammebetingelser), og ansvarsrisiko (erstatningskrav knyttet til beslutninger som følger av klimapolitikk eller klimaendringer).

Landbruket er kanskje den sektoren i Norge som i størst grad merker virkningen av klimaendringene. De siste vekstsesongene har vært preget av store variasjoner i klimatiske forhold, noe som skaper utfordringer. For landbruket er ikke klimaendringer bare vær, men kan eksempelvis bety tap av biologisk mangfold, spredning av sykdommer og påvirke import av soya til kjøtt- og melkeproduksjon.

Forsikringselskapenes kostnader for værrelaterte katastrofer har doblet seg de siste 20 årene. Klimarisiko er derfor et sentralt element i Landkreditts bærekraftstrategi. Landkreditt

forsikring har lang erfaring med å vurdere klimarisiko knyttet til våre kunder. I 2022 implementerte vi også klimamodul for vurdering av klimarisiko som en del av kredittprosessen innenfor bankens landbrukskunder. Vurdering av klimarisiko inngår som et sentralt element i konsernets risikovurderinger. Dette omfatter både kvalitative og kvantitative vurderinger basert blant annet på de data vi innhenter.

Som et neste steg, arbeider vi med å integrere klimarisiko i den faste rapporteringen til ledergruppen og styret. Vårt målbilde er at klimarisiko naturlig vil inngå som del av virksomhetens strategi og arbeid med bærekraft og inngå på lik linje med bankens øvrige risikovurderinger. Landkreditt har gjennom flere år rapportert eget klimaavtrykk (direkte utslipp [scope 1] og indirekte utslipp fra energiforsyning [scope 2]), og dette gir oss mulighet til å sette klimarapportering i system med tydelige mål og metoder.

Slik jobber vi med klima og miljø i egen virksomhet

Landkreditt arbeider langsiktig og målrettet for å redusere miljøbelastningen av egen drift. Vi legger vekt på å implementere energibesparende tiltak og ytterligere øke den elektroniske formidlingen og lagringen av kommunikasjon og dokumenter. På tre år har vi økt vår andel elektroniske forsikringskunder fra 29 prosent til 81 prosent. Vi skal fortsette å øke andelen elektroniske forsikringskunder. Samtlige av bankkundene er elektroniske.

Vi skal være en samfunnsaktør som tar vare

på miljøet. Når vi vektlegger miljø, bidrar vi også til å nå våre forretningsmessige mål. Våre fotavtrykk innenfor miljødimensjonen er først og fremst knyttet til energi og papirforbruk. Vår distribusjonskanal er i all hovedsak digital, og hovedvekten av de ansatte i konsernet Landkreditt arbeider på hovedkontoret i Karl Johans gate 45.

Bygget er svært sentralt plassert, og medarbeidere reiser i all hovedsak kollektivt, på sykkel eller til fots, når de skal til jobb.

Landkredittgården ble oppført i 1897 og vi har holdt til i bygget siden 1925. Bygningen har en historisk verdi som er viktig for oss å ta vare på. Samtidig skaper dette en utfordring når det kommer til å møte dagens krav til energieffektivitet. Gårdens totale areal er på 6.183 m². Kjeller, første og andre etasje leies ut til restaurantdrift og butikk. De øvrige etasjene benyttes til kontorformål.

Landkredittgården varmes primært opp av fjernvarme. I tillegg forbruker Landkreditt elektrisitet. Det har vært en betydelig reduksjon i energiforbruket de siste årene, men det er fortsatt potensial for å redusere forbruket. I 2021 fikk vi blant annet innført sortering av matavfall og i 2022 ble det installert et nytt og mer klimavennlig varme- og kjøleanlegg.

Vi arbeider kontinuerlig med tiltak som skal redusere energiforbruket for gården totalt sett.

Klimavurderinger i utlånsporteføljen

Bærekraft (ESG) og klimarisiko inngår som en del av kredittvurderingen av våre landbrukskunder. Klimarisiko er et resultat. Bærekraft handler

om hvordan våre kunders virksomhet påvirker omgivelsene, og hvordan omgivelsene påvirker kunden. Bærekraft dekker miljø-, samfunns-, og styringsmessige forhold. Klimarisiko er et resultat av hvordan kundene påvirkes av fysiske klimaendringer, myndighetenes forventninger, og endringer i samfunnets holdninger.

Vi er opptatt av at regelverk, føringer og retningslinjer fra myndighetene følges av den enkelte bonde. Bærekraft og klimarisiko skal inngå som en fast del i kredittvurderingen av SMB- og landbruksengasjementer. Vi skal være en god støttespiller for landbruket i tilpasningen til nye krav og retningslinjer, samt i å legge til rette for endring. Målet på sikt er å kunne måle endring både på enkeltkunde- og porteføljenivå.

For kunder som bevisst eller ubevisst viser en adferd som avviker fra myndighetskrav skal vi vurdere å avstå fra å finansiere prosjektet/kunden.

68 prosent av boliglånsporteføljen har en belåningsgrad innenfor 60 prosent og i overkant av 96 prosent av boliglånsporteføljen har en belåningsgrad innenfor 80 prosent. 98 prosent av landbruksporteføljen er lån med pant i landbrukseiendom, hvorav 92 prosent er belånt innenfor 80 prosent.

Det foreligger etter vår vurdering betryggende sikkerhet for alle engasjementene med pant i eiendom.

Landkredits klimaregnskap

Siden 2014 har vi i samarbeid med CEMAsys AS fått utarbeidet en rapport som viser vårt

klimaregnskap. Denne rapporten viser oversikten over vårt klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere vårt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør oss i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere oss selv over tid.

Landkreditt hadde i 2022 et totalt klimagassutslipp på 93,5 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). Dette er en økning på 1,6 tCO₂e sammenlignet med 2021. Økningen skyldes hovedsakelig en økning i tjenestereiser i Scope 3. Totalt sett utgjør Scope 3 40,3 % av klimaregnskapet i 2022 sammenlignet med 18,5 % i 2021.

Klimagassutslippene i 2022 hadde følgende fordeling:

Scope 1: 44,8 tCO₂e (47,9 %)

Scope 2: 14,3 tCO₂e (15,3 %)

Scope 3: 34,4 tCO₂e (36,8 %)

Totale utslipp: 93,5 tCO₂e

Økningen i totale utslipp, primært drevet av Scope 3 (tjenestereiser), resulterer også i en økt tCO₂e/ÅV (årsverk), opp fra 0,4 tCO₂e/ÅV i 2021 til 0,5 tCO₂e/ÅV i 2022. Sammenlignet med 2019, som er nærmeste sammenlignbare normalår før pandemien, har antall hotellovernattinger blitt redusert fra 60 til 56 netter. Videre er det en økning i utslipp fra flyreiser på 7 tCO₂e.

Grønt landbrukslån

Grønt landbrukslån finansierer tiltak som reduserer utslipp, reduserer skaderisiko og som bidrar til en mer bærekraftig matproduksjon.

Målet er at tiltakene både skal være gunstige for miljøet og økonomisk lønnsomme. Tak på gjødselkum, gjødsellager for tørrmøkk, nedfellingsutstyr på gjødselvogner eller slangespreder, N-sensor, brannvarslingsanlegg, ulike typer oppvarming og gårdsvindmøller er alle eksempler på tiltak som bonden kan søke om lån til.

Samfunnsansvar

Samvirkemodellen har lang tradisjon for å ta samfunnsansvar. I denne eierformen står blant annet solidaritet, ærlighet, åpenhet, sosialt ansvar og omtanke for andre sentralt. For Landkreditt innebærer det å ta ansvar for og jobbe aktivt med likestilling, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold – ikke bare i virksomhetens arbeidshverdag, men også i vår omgang med storsamfunnet og hvordan vi kan bidra i et større perspektiv.

Mangfold og likestilling

Det er viktig å fremme likestilling og mangfold for å sikre rettferdighet, utvikling og for å fremstå som en moderne og attraktiv arbeidsgiver. Gjennom likestilling og mangfold, skapes det like rettigheter og muligheter for alle til å delta i arbeidslivet og utviklingen i samfunnet. Landkreditt som arbeidsgiver jobber aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på alle områder.

Menneskerettigheter

Landkreditt skal i sin virksomhet støtte og respektere de internasjonalt anerkjente menneskerettighetene, og sikre at vi ikke medvirker til brudd på disse. Dette gjelder både internt i egen virksomhet og ut mot samarbeidspartnere, kunder og andre som på en direkte måte påvirkes av våre aktiviteter.

Det er økende interesse for at leverandører og samarbeidsparter kan dokumentere at de overholder lovgivning, oppfører seg forsvarlig og lever opp til bransjestandarder og overenskomster. De leverandører som Landkreditt benytter er knyttet til et bredt spekter av produkter, tjenester og bransjer. Dette kan være alt fra strømleverandører, renhold og kantinedrift til mer komplekse IT-tjenester.

Arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold

Landkreditt skal være en stimulerende arbeidsplass med et inkluderende arbeidsmiljø hvor det er en høy grad av arbeidsglede. Landkreditt har interne rutiner for ansettelse og arbeidsvilkår som sikrer at alle ansatte har rettigheter i tråd med lov- og avtaleverket. Alle medarbeidere har skriftlige arbeidskontrakter, regulert arbeidstid og gode arbeidsforhold.

Landkreditt anerkjenner retten til å organisere seg og retten til å føre kollektive forhandlinger. På konsern nivå har vi et samarbeidsutvalg hvor fagforeningen og ledelsen møtes minimum en gang i kvartalet. I 2022 har vi slått sammen dette møtet med møtet i arbeidsmiljøutvalget (AMU). Bedriftshelsetjenesten deltar i AMU-møtene. Alle selskapene i konsernet som har ansatte, har også verneombud. I tillegg har vi et hovedverneombud for hele konsernet.

Landkreditt er medlem i Finans Norge og er dermed omfattet av gjeldende tariffavtaler innenfor dette tariffområdet. Alle medarbeidere i Landkreditt, også de som ikke er med i fagforeningen med forhandlingsrett i Landkreditt, er omfattet av de fremforhandlede tariffavtalene og øvrige avtaleverk.

Det skal utvises toleranse for medarbeidere og andre interessenters holdninger og meninger. Ingen skal diskriminere eller mobbe andre medarbeidere/kolleger, samarbeidspartnere, kunder eller andre interessenter. Den som føler seg diskriminert eller mobbet, skal tas på alvor.

Mål og resultater

Å jobbe med å fremme likestilling og mangfold er viktig for å sikre rettferdighet, utvikling og for å fremstå som en moderne og attraktiv arbeidsgiver. Gjennom likestilling og mangfold, skapes det like rettigheter og muligheter for alle til å delta i arbeidslivet og utviklingen i samfunnet.

Landkreditt som arbeidsgiver skal jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Aktivitets- og redegjørelsesplikten omfatter følgende diskrimineringsgrunnlag:

Vi fyller vår samfunnsrolle som finansinstitusjon og jobber for å innpasse etiske, sosiale og miljømessige hensyn i vår daglige drift i alle selskapene.

Tilstand for kjønnslikestilling

Konsernet består av seks selskaper. Det er ansatte i fire av disse. To av selskapene har så få ansatte at de ikke har ledergruppe. De to andre selskapene har henholdsvis rundt 70 og 100 medarbeidere, og har egne ledergrupper i hvert selskap. Det er også en konsernledergruppe som består av åtte personer.

Hvert selskap har eget styre. Tallene nedenfor representerer hele konsernet, med mindre annet er opplyst.

Styrene (inkl vara)

	Kvinner	Menn
Landkreditt SA	40 %	60 %
Landkreditt Bank AS	45 %	55 %
Landkreditt Forsikring AS	38 %	62 %
Landkreditt Forvaltning AS	17 %	83 %
Landkreditt Eiendom AS	0 %	100 %
Landkreditt Boligkreditt AS	33 %	67 %

Ledere (med personalansvar)

Konsernledergruppen	38 %	62 %
Leder i Landkreditt Bank AS	26 %	74 %
Ledere i Landkreditt Forsikring AS	33 %	67 %

Alle ansatte

Totalt i konsernet	41 %	59 %
---------------------------	------	------

Antall dager foreldrepermisjon

Totalt i konsernet	123	178
---------------------------	-----	-----

Sykefravær

	Kvinner	Menn
Totalt i konsernet	6,58 %	3,61 %

Fravær pga syke barn

Antall ansatte som har benyttet syke barn dager	8 %	9 %
--	-----	-----

Andel deltid

Totalt i konsernet	2,6 %	2,1 %
---------------------------	-------	-------

Andel midlertidig ansatte

Totalt i konsern	0,5 %	0,5 %
-------------------------	-------	-------

*) tallene gjelder Landkreditt Bank og Landkreditt Forsikring.

Det er gjort en kartlegging av andelen ufrivillig deltidsarbeid i konsernet, ved at nærmeste leder har hatt dialog med den enkelte som har en redusert stilling i dag. Denne gjennomgangen viser at alle som p.t. er i en deltidsstilling opprettholder dette etter eget ønske. Landkreditt som arbeidsgiver oppmuntrer til og legger til rette for at alle som ønsker det kan jobbe i full stilling.

Landkreditts arbeid for likestilling og mot diskriminering

Med våre verdier Solid, Oppriktig og Langsiktig (SOL) som bakteppe, skal Landkreditt være en attraktiv arbeidsplass som skal tiltrekke, utvikle og beholde kvalifiserte, motiverte og forandringsdyktige medarbeidere. Kompetanse og innsats skal verdsettes, og det skal være lagånd mot våre felles mål.

I Landkreditt jobber vi kontinuerlig med likestilling og i mot diskriminering. Til tross for gode resultater, søker vi hele tiden å kartlegge risikoer og hindringer, analysere årsaker til skjevheter, iverksette tiltak og evaluere effektene av arbeidet.

Vi har spesielt søkelys på likestilling i forbindelse med rekrutteringsprosesser, og har som mål at vi skal tiltrekke oss flere kvinnelige kandidater. Ved bruk av eksterne rekrutteringsbyrå, stilles det krav om at det skal presenteres minst én finalekandidat fra hvert kjønn. Det er videre jobbet med stillingsannonser for å tiltrekke oss flere kvinnelige søkere. Ved lønnsoppgjør og ved rekruttering, er vi aktivt opptatt av å tilby godtgjørelse som ikke diskriminerer på grunn av kjønn, etnisitet eller nedsatt funksjonsevne. Ved etablering av prosjekter eller arbeidsgrupper, søker vi å få til en mest mulig jevn fordeling av deltakerne med tanke på kjønn.

Kompetanseutvikling og autorisasjoner tilbys alle ansatte uavhengig av kjønn. Konsernet har en god fleksitidsordning, som gir alle ansatte muligheten til fleksibilitet og å kunne kombinere arbeidsliv og familieliv på en balansert måte. Det er lagt til rette for at ansatte kan benytte hjemmekontorløsning innenfor avklarte rammer. Hensynet til likestilling og ikke-diskriminering er ellers inkludert i konsernets øvrige personalpolitikk.

Investering i kompetanse

I 2022 har konsernet videreført det høye fokuset på kompetanseheving gjennom blant annet autorisasjon av medarbeidere som jobber med kunder og salg av forsikringer. Vi benytter både intern opplæring og trening sammen med e-læringskurs. I tillegg er det gjennomført årlige oppdateringer for medarbeidere som er autoriserte finansielle rådgivere, og/eller autoriserte i kreditt, samt for eiendomsmeglerne.

Siden 2020 har vi brukt en egen plattform for kompetansedeling som er tilgjengelig både som app og via web. Her får ansatte tilgang til relevante e-læringskurs, webinarer, podkaster og foredrag. Noe innhold er kjøpt fra eksterne leverandører, noe har vi utviklet internt og noe har vi byttet med andre relevante virksomheter.

I alle konsernselskapene har medarbeidere deltatt på både interne og eksterne kurs og opplæringstiltak, og samtlige

medarbeidere har gjennomført kurs i anti-hvitvasking og antikorrupsjon, IT-sikkerhet og oppdatert seg på konsernets etiske retningslinjer. Vi gjennomfører også obligatoriske og frivillige kurs for alle ansatte innen klimarisiko og bærekraft gjennom egen plattform og studier på BI.

I 2022 har vi hatt en intern seminarrekke med aktuelle temaer innenfor bla prognoser og markedsregulering av ulike produksjonsformer i landbruket,

eiendomsmarkedet, pensjon og forsikringer.

Landkreditt er et finanskonsern med landbruk som hovedsegment. Det er viktig for oss at våre medarbeidere har høy kompetanse på landbruk for å kunne yte gode tjenester til våre kunder.

I 2022 har vi videreført hospiteringsprogrammet hvor ansatte i konsernet får hospitere på en gård, og bli bedre kjent med

ulike produksjonsformer, daglig drift og arbeidshverdagen som bonde. Bedre innsikt i gårdsdrift og rammebetingelser for en viktig kundegruppe er svært verdifullt for å bygge landbrukskompetanse internt.

På ledernivå er det gjennomført flere samlinger med relevante temaer innenfor ledelse og fag. I tillegg har flere ledere deltatt på digitale kurs i regi av Handelshøyskolen BI i løpet av 2022.

Tiltak i 2022

Gjennom 2022 har arbeidet med å identifisere forbedringsområder og planlegge tiltak knyttet til likestilling og diskriminering blitt videreført.

Landkreditt som arbeidsgiver tilstreber å fremme likestilling og hindre diskriminering i alle sammenhenger. Som et ledd i dette arbeidet, har vi gått igjennom retningslinjer og beskrivelser i personalhåndboken for konsernet med formål å identifisere eventuelle hindringer for likestilling. Tabellen nedenfor viser konsernets tiltaksplan, som er en del av aktivitets- og redegjørelsesplikten.

Tiltak og handlingsplan:

Personal-område

Rekruttering

Risiko	Beskrivelse av tiltak	Status og ansvar
Språk og bildebruk i stillingsannonser kan oppleves ekskluderende.	Være bevisst i bruk av ord og beskrivelse av arbeidsoppgaver og ønskede kvalifikasjoner i annonsene. Ha bevisst forhold til bruk av bilder, som fremmer mangfold.	Status: Løpende Ansvar: HR
Ubevisste fordommer ved gjennomgang av søknader	Internt fokus på å unngå ubevisste fordommer i rekrutteringsteamet, i forkant av at søknader gjennomgås.	Status: Løpende Ansvar: HR og nærmeste leder for rekrutteringen
Krav om å mestre flytende norsk, muntlig og skriftlig	Det er et absolutt krav at man har gode norskkunnskaper. Landkreditt har i all hovedsak bare norske kunder og et flertall av våre andre samarbeidspartnere bruker også norsk som arbeidsspråk. Ved kvalifiserte kandidater som ikke behersker norsk, kan det vurderes at Landkreditt tilbyr norskkurs.	Status: Vurderes i aktuelle saker Ansvar: HR og nærmeste leder for rekrutteringen.
Vi tiltrekker oss for få kvinnelige søkere til noen stillinger	Ved bruk av eksternt rekrutteringsbyrå, skal det settes som krav at det alltid skal presenteres kvinnelige kandidater.	Status: Løpende Ansvar: HR og nærmeste leder for rekrutteringen
Diskriminering under jobbintervjuet	Landkreditt som arbeidsgiver er bevisst på hvilke tema og spørsmål som ikke tas opp under intervjuene ihht lovgivning. Dersom kandidatene nevner graviditet eller foreldrepermisjon er Landkreditt sin holdning at våre rekrutteringer er langsiktige og en forestående permisjon vil ikke bli tillagt vekt ved avgjørelsen av hvem som tilbys stillingen.	Status: Løpende Ansvar: HR og nærmeste leder for rekrutteringen.

Personal-område	Risiko	Beskrivelse av tiltak	Status og ansvar
Lønns- og arbeidsvilkår	Lønnsforskjeller	<p>I forbindelse med de årlige lønnsoppgjørene tas en ekstra gjennomgang i forhold til om det finnes ubegrunnede forskjeller i lønns plasseringer.</p> <p>Landkreditt har gjennom tariffavtaler en etablert praksis om at ansatte som har hatt foreldrepermisjon mer enn fem måneder skal ha et automatisk lønnsopprykk ved tilbakekomst i stilling.</p>	<p>Status: Løpende Ansvar: Alle ledere med personalansvar</p>
Arbeidsforhold	<p>Utformingen av arbeidslokalene våre kan være ekskluderende for personer med bevegelseshemming</p>	<p>Kontorlokalene våre er dårlig tilrettelagt for medarbeidere med spesielle behov.</p> <p>Vi mangler handikoptolett i flere etasjer, det er smale dører og dørstokker og det er ikke tilrettelagt for synshemmede.</p> <p>Dersom vi får en medarbeider som har behov for tiltak for å kunne benytte seg av kontorlokalene, så vil vi forsøke å finne gode løsninger på dette.</p>	<p>Status: Vil bli vurdert ved behov. Ansvar: HR og drift</p>

Personal-område	Risiko	Beskrivelse av tiltak	Status og ansvar
Arbeidsforhold	Temperatur og inn klima	<p>Kan være ulik oppfattelse av hva som er en behagelig temperatur i kontorlokalene. Noen fryser og noen er varme.</p> <p>I 2022 er det installert ny varmpumpe, SD-anlegg og kjøleanlegg. Systemet er under innkjøring. Innregulering av lokalene blir trolig ferdig i løpet av vinteren 22/23. Luffforholdene i lokalene er de samme, men vi forventer bedre kjølekapasitet i lokalene.</p> <p>Det er gjort grep for å fordele luften bedre i enkelte etasjer til om å fordele luften bedre innkjøringen er gjennomført.</p> <p>Det er å forvente lavere energibruk fremover.</p>	<p>Status: Løpende Ansvar: Drift</p>
	Utvalget av mat i kantinen	<p>Gå igjennom tilbudet av mat i kantinen og sikre at innhold i matrettene og eventuelle allergener er tydelig merket.</p>	<p>Status: Løpende Ansvar: Drift</p>

Forfremmelse- og utvikling- smuligheter

Risiko

Ulike muligheter

Beskrivelse av tiltak

Alle medarbeidere skal ha like muligheter for kompetanseutvikling og til å bli vurdert for eventuelle forfremmelser. Ledige stillinger annonseres også internt.

Status og ansvar

Status: Løpende
Ansvar: HR og ledere med personalansvar

Mulighet til å kombinere arbeid og familieliv

Ulikheter mellom kjønnene i uttak av permisjoner.

Ansatte har krav på permisjon med lønn for tilvenning i barnehage og for første skoledag.

Status: Løpende
Ansvar: HR og ledere med personalansvar

Avtale om fleksibel arbeidstid, med mulighet til å avspasere hele og halve dager.

Oppfordre menn til også å benytte disse permisjonsmulighetene.

GDPR og personopplysninger

Landkreditt er underlagt personopplysningsloven og personvernforordningen General Data Protection Regulation (GDPR) 2016/679 ved vår behandling av personopplysninger. Vi har også sluttet oss til Finans Norges bransjenorm for behandling av personopplysninger i bank og kredittforetak.

I tråd med GDPR-forordningen, har Landkreditt utarbeidet utførlige retningslinjer og rutiner for personvern og behandling av personopplysninger. Dette gjelder for eksempel i forbindelse med behandling av søknad om lån, bestilling av forsikring og andre produkter, eller når du på annen måte benytter deg av våre tjenester. Formålet med Landkredditts behandling av personopplysninger er i første rekke

kundeadministrasjon, fakturering og for å oppfylle de forpliktelser vi har påtatt oss for gjennomføring av oppdrag og tjenesteavtaler med kunden.

Oppdatert informasjon om personvern og sikkerhet finnes lett tilgjengelig på landkreditt.no.

Åpenhetsloven

Åpenhetsloven ble vedtatt av Stortinget i juni 2021, og trådte i kraft 1. juli 2022. Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Den skal sikre allmennheten tilgang til informasjon og stille krav til hvordan større virksomheter skal arbeide for å ivareta menneskerettigheter og arbeidsforhold i egen virksomhet, leverandørkjede og hos forretningspartnere. Den pålegger virksomhetene blant annet å gjennomføre aktsomhetsvurderinger og informere forbrukere.

Lovkravet er basert på et lovtkast utviklet av det regjeringsoppnevnte Etikkinformasjonsutvalget, med enkelte justeringer. Loven er vedtatt som et resultat av økte forventninger hos myndigheter, sivilsamfunn og forbrukere til at virksomheter opptre med økt ansvarlighet i sine verdikjeder.

Internt i egen virksomhet har vi god oversikt og kontroll over de kravene som følger av åpenhetsloven. Vi er i prosess med å formalisere kravene til våre samarbeidspartnere og leverandører, og vil redegjøre for aktsomhetsvurderingene innen fristen i juni 2023. Rapporten vil legges på www.landkredittbank.no/om-oss/samfunnsansvar.

Landkreditt støtter og respekterer de internasjonalt anerkjente menneskerettighetene,

og etterlever disse i vår egen virksomhet. Dette er nærmere beskrevet under avsnittet som mangfold og likestilling.

Landkreditt er medlem i Finans Norge som er finansnæringens hovedorganisasjon. Gjennom medlemskapet, er vi omfattet av de til enhver tid gjeldende tariffavtaler som blant annet inneholder regler om kollektive lønns- og arbeidsvilkår for ansatte. Mer om dette er beskrevet under avsnittet mangfold og likestilling.

Ansvarlig styring

Landkreditt SA er et samvirkeforetak av låntakere, eid og styrt av deg som medlem. Styret i Landkreditt er konsernets øverste ansvarlige organ for forretningsdriften, inklusive all løpende styring og kontroll. Som sentral del av Landkredditts bærekraftengasjement, overvåker og tilpasser virksomheten seg aktivt til nye reguleringer knyttet til økte forventninger fra samfunnet om ansvarlig styring.

Ansvarlig bankdrift

Finansiell virksomhet innebærer et behov for styring, forvaltning og kontroll av risiko. God risikostyring skal være et strategisk virkemiddel for å øke verdiskapningen i Landkreditt. Intern kontroll skal bidra til å sikre en effektiv drift, kontrollere de mest vesentlige risikoer av betydning for oppnåelse av konsernets mål, sikre intern og ekstern rapportering av høy kvalitet samt bidra til at alle relevante lover, forskrifter og interne retningslinjer overholdes. Risikoen tallfestes i form av et kapitalbehov knyttet til alle vesentlige risikoer.

Styrene i selskapene i konsernet har tiltrådt de overordnede prinsippene for risikostyring og intern kontroll slik de er vedtatt i konsernstyret i Landkreditt SA, dog tilpasset det enkelte selskaps forretningsmodell. Prinsippene revideres minimum årlig.

Konsernets lønnsomhet er blant annet avhengig av evnen til å identifisere, styre og prise risiko som oppstår i forbindelse med finansielle tjenester. Styret i Landkreditt har som mål at den samlede virksomheten skal ha en lav risikoprofil. Vi er hovedsakelig eksponert mot følgende risikoer:

- Kredittrisiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Likviditetsrisiko
- Strategisk- og forretningsmessig risiko
- Systemrisiko
- Risiko knyttet til pensjonsforpliktelser
- Risiko knyttet til uforsvarlig gjeldsoppbygging
- Eierrisiko
- Klima- og bærekraftsrisiko

Ledelsen og styret for det enkelte selskap i konsernet skal sørge for å ha kunnskap om alle vesentlige risikoer innenfor eget ansvarsområde, slik at dette kan forvaltes på en økonomisk og administrativt ansvarlig måte.

For utfyllende informasjon, les om risikostyring og internkontroll i Pilar III-rapporten på landkreditt.no.

Ansvarlige investeringer

De ulike selskapene i konsernet har som policy at kredittrisikoen knyttet til investeringer i verdipapirer skal være lav. Konsernstyret, med tilslutning fra de øvrige styrene i bankkonsernet, har vedtatte rammer for investeringer i rentebærende verdipapirer.

Landkreditt tar normalt ikke valutarisiko. Unntaket er knyttet til investeringer i godt diversifiserte aksjefond.

Konsernet tar kun i meget beskjeden grad aksjerisiko. Vi har vedtatte rammer for investeringer i aksjer og aksjerelaterte instrumenter. I all hovedsak er investeringene knyttet til godt diversifiserte norske aksjefond.

Ved investeringer i verdipapirer, utelukker vi selskaper som tar uakseptabel risiko basert på forhold knyttet til blant annet alvorlig miljøskade, brudd på menneskerettigheter, herunder barnarbeid og arbeidstakerrettigheter, grov korrupsjon og andre grove brudd på grunnleggende etiske normer. En løpende vurdering av selskapenes målsetninger og ambisjoner på bærekraftsområdet inngår derfor som en viktig, integrert del av analysearbeidet hos oss forut for en eventuell inkludering av selskapet i våre porteføljer.

I 2021 gjorde vi våre første investeringer i grønne obligasjoner. Banken har i løpet av 2022 investert en større andel i grønne obligasjoner og ved utgangen av året er 21 prosent av vår beholdning i Covered Bonds, investert i lån med grønn sikkerhet. For utfyllende informasjon, les om risikostyring og internkontroll i Pilar III-rapporten på landkreditt.no.

I 2022 har vi lansert rammeverk for grønne obligasjoner. Under rammeverket kan vi finansiere:

- Grønne bygninger
- Bærekraftig landbruk
- Bærekraftig skogbruk

Nordea har vært rådgiver i utviklingen av rammeverket, og CICERO Shades of Green har gjort en uavhengig vurdering av rammeverket i tråd med ICMA Green Bond Principles. Rammeverket ble vurdert til «Medium Green» med en styringscore på «Good». Både rammeverket, CICEROs vurdering og fremtidige allokering- og påvirkningsrapporter er tilgjengelige på våre nettsider:

<https://www.landkredittbank.no/om-oss/samfunnsansvar/rammeverk-for-gronne-obligasjoner/>

Antikorrupsjon og anti-hvitvasking

Landkreditt er en virksomhet som er avhengig av tillit fra medlemmer, kunder, tillitsvalgte, myndigheter og samfunnet for øvrig. Derfor har vi nulltoleranse overfor alle former for korrupsjon. Vi skal forebygge økonomisk kriminalitet, blant annet skatteunndragelse, arbeidslivskriminalitet, terrorfinansiering og korrupsjon. Vi skal legge til rette for at våre medarbeidere skal være i stand til å håndtere vanskelige situasjoner og følge lover og forskrifter som gjelder for vår virksomhet.

Konsernet har siden 2020 satset på kompetanseheving for kundesiden gjennom blant annet autorisasjon i personforsikringer. Vi benytter både intern opplæring og trening samme med e-læringskurs. I tillegg er det gjennomført årlige oppdateringer for medarbeidere som er autoriserte finansielle rådgivere, og/eller autoriserte i kreditt. I alle konsernselskapene har våre medarbeidere deltatt på både interne og eksterne kurs og opplæringstiltak, og samtlige medarbeidere har gjennomført kurs i anti-hvitvasking og antikorrupsjon.

Landkreditt arbeider aktivt for å forebygge hvitvasking og terrorfinansiering ved hjelp av systemer, prosesser, rutiner, retningslinjer og regelmessig opplæring for å oppfylle de krav vi er pålagt etter Lov om hvitvasking og terrorfinansiering.

Etisk forretningsdrift

Landkreditts virksomhet bygger på tillit. Tillit skapes gjennom ærlig og redelig opptreden i samsvar med de normer som gjelder i samfunnet. Med etikk mener vi her hvorledes vi som ansatte og bedrift bør handle som en

del av et fellesskap. Vi tilstreber en høy etisk standard i og for hele virksomheten.

Det er utarbeidet etiske retningslinjer som gjelder for alle selskap i konsernet. Disse inneholder blant annet bestemmelser om taushetsplikt, habilitet, innsidehandel, forhold til kunder, leverandører og andre forretningsforbindelser.

Landkreditt har som formål å bidra til bedre økonomi for medlemmene og kundene gjennom å tilby gode finansielle tjenester og produkter til landbruket. Vi skal være en god finansieringspartner og oppleves som solide i vårt faglige håndverk og i møte med våre kunder. Kundene skal oppleve at vi er ærlige og at vi sier alt som skal sies i dialogen med dem. Vi skal oppleves som forutsigbare og langsiktige i alt vi gjør, og gi kundene en ekte opplevelse av at vi ønsker et langsiktig kundeforhold.

Alle medarbeidere signerer ved ansettelse på at de har satt seg inn i retningslinjene og påtar seg å følge dem. Innholdet i retningslinjene gjennomgås årlig i avdelingene. Det er ikke rapportert om brudd på de etiske retningslinjene i 2022.

Eierstyring og selskapsledelse

Den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse (NUES) er gjennomført i Landkreditt. Anbefalingen er i sin form rettet inn mot foretak organisert som aksjeselskap og flere punkter er derfor mindre relevant for foretak som er organisert som samvirker. Vår redegjørelse bygger på «følg eller forklar-prinsippet». Redegjørelsen finnes på landkreditt.no.

Tilslutning til FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Finanssektoren er blant de sektorene som har størst betydning for at vi sammen skal kunne nå disse målene. Landkreditt har valgt å fokusere på 5 av FN's 17 bærekraftsmål. Dette er de målene hvor vi ser at vår virksomhet kan ha en særlig påvirkning.

Mål

3 God helse

8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Beskrivelse

Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle

Hva Landkreditt gjør

Bonden er den aller viktigste ressursen på gården. Samtidig er bondeyrket et av Norges tøffeste, og bonden er dermed mer utsatt for ulykker.

I Landkreditt er vi opptatt av at bøndene forsikrer liv og helse. Vi ønsker at alle bønder skal ha råd til å forsikre seg, og tilbyr blant annet spesielt gunstige produkter til medlemmer av Norges Bondelag.

Ved brann eller andre traumatiske skader hos kunder i landbrukssegmentet har vi en avtale med Norsk Landbruksrådgiving som kan bistå med hjelp til bearbeidelse av hendelsen, dialog med offentlige instanser og annen nødvendig hjelp.

Matindustrien er Norges største fastlandsindustri, og vi er glade for å kunne bidra i en verdikjede som sørger for god og trygg norsk mat i butikkhyllene våre. I Landkreditt har vi et sterkt kompetansemiljø som forstår bondens behov ved etablering og drift av gårdsbruk. Vi arbeider hele tiden for å bedre bondens økonomi og bidra til økt landbruksproduksjon gjennom å utvikle og tilby produkter med gunstige betingelser som er utviklet for å gjøre det lettere å drive som bonde, med inntekter som varierer mellom årstider og avlinger.

Ambisjoner 2022–2024

Vår ambisjon er å fortsette å ha markedets beste priser på personforsikringer til landbruket og at alle våre landbrukskunder skal ha personforsikringer.

Vi er opptatt av helsen til bonden og bondens arbeidstakere, og har som mål at alle våre kunder skal ha gyldig KSL (Kvalitetssystem i landbruket). God helse handler også om å unngå skader. Derfor jobber vi aktivt med skadeforebyggende tiltak.

Landkreditt skal være best på landbruk. Vi jobber kontinuerlig med kompetanseheving av våre ansatte samt produkt- og tjenesteutvikling for å fortsette å bidra til at det skal være lønnsomt for norske bønder å produsere norsk mat. På den måten bidrar vi til å sikre sysselsetting, økonomisk vekst og anstendig arbeid i landbrukssektoren.

Mål**Beskrivelse****Hva Landkreditt gjør**

Driftskreditt er et eksempel på et slikt produkt. Vi har tatt en aktiv rolle som prispresser i markedet og har over tid hatt blant markedets beste vilkår på driftskreditt til landbruket. Tidligere undersøkelser gjort av NILF, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning, har vist at dette har ført til betydelige besparelser for landbruket. Vi tilbyr også skreddersydde forsikringsprodukter som gjør at den norske bonden kan forsikre både seg selv, dyrene, utstyret og annet som inngår i den daglige driften.

Landkreditt har over tid jobbet for å påvirke myndighetene til å etablere en risikolåneordning for landbruket. Med en kombinasjon av lavrisikolån fra bankene, nytt risikolån, tilskudd og egenkapital, vil langt flere spennende og økonomisk lønnsomme prosjekter i landbruket kunne realiseres, der lave panteverdier begrenser lånetilgangen i dag.

Ambisjoner 2022–2024

Vi er opptatt av at bonden skal ha en trygg arbeidsplass og har som mål at alle våre kunder har gyldig KSL.

Mål

11 Bærekraftige byer og samfunn

Beskrivelse

Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

Hva Landkreditt gjør

Avfolking er én av utfordringene norske distriktskommuner står overfor. For at vi skal kunne opprettholde og øke matproduksjonen vår, er det avgjørende at vi har en god rekruttering til landbruket.

Det er kapitalkrevende å etablere seg som bonde. Det er ofte også behov for betydelige investeringer for å opprettholde et driftsapparat som gir en effektiv og rasjonell drift. Derfor satser vi i Landkreditt på unge og nye bønder, med en rekke produkter utviklet for å hjelpe neste generasjons bønder inn i næringen.

Gårdssparing for unge (GSU) er ett av disse. Med GSU kan kommende bønder, i kombinasjon med BSU, spare med svært gode betingelser til kjøp av landbrukseiendom.

Vårt Ny bonde-lån har gunstige betingelser for nye bønder, enten de skal ta over gård etter forrige generasjon eller kjøpe ny gård.

Bondelagets boligstart er et boliglån med gunstig rente, forbeholdt bondelagsmedlemmer som skal ta over gård etter hvert, men som har behov for et boliglån i påvente av overtagelse.

Ambisjoner 2022–2024

Vår ambisjon er å bidra til en fortsatt god rekruttering av nye bønder, slik at vi også i fremtiden vil ha god, trygg og økende matproduksjon over hele landet.

Mål

13 Stoppe klimaendringene

Beskrivelse

Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem (Basert på en erkjennelse av at FNs rammekonvensjon om klimaendring er det viktigste internasjonale og mellomstatlige forumet for forhandlinger om globale tiltak mot klimaendringer.)

Hva Landkreditt gjør

Interne tiltak i selskapet er blant annet å redusere print, sortere søppel og matavfall samt redusere energiforbruket. I 2022 fikk vi installert nytt energieffektivt varme- og aircondition anlegg.

Med unntak av våre distriktssjefer og eiendomsmeglere, reiser medarbeiderne kollektivt, med sykkel eller til fots til jobb.

Landbrukssektoren er ekstra sårbar for klimaendringene, med vekstsesonger som i stor grad blir påvirket av store variasjoner i klimatiske forhold.

I 2022 innvilget vi om lag 100 nye grønne landbrukslån, lån som finansierer klimavennlige- og skadeforebyggende tiltak i landbruket. En intern undersøkelse viser at over halvparten av våre landbrukskunder som også er eiere har planer om å investere i bærekraftstiltak i løpet av det neste året.

Vi stiller stadig større krav til våre samarbeidspartnere når det kommer til bærekraft. Det handler for eksempel om i størst mulig grad reparere fremfor å erstatte med nytt ved skade. Når vi erstatter med nytt, skal det benyttes brukte deler der det er hensiktsmessig. Våre skadebehandlere får kontinuerlig opplæring for å sikre bærekraftige skadeoppgjør og riktig metodevalg i alle skadesaker. Og vi har dedikerte ressurser som kvalitetssikrer og følger opp samtlige bygning- og motorskader.

Ambisjoner 2022–2024

Vi har en ambisjon om å kutte egne utslipp, samt bidra til at det skal være lønnsomt for bonden å iverksette bærekraftige tiltak knyttet til matproduksjon.

Vårt mål er at våre landbrukskunder skal gjennomføre tiltak for å redusere utslipp eller skaderisiko, samt benytte seg av klimarådgivere og landbrukets klimakalkulator.

Dette gjør vi blant annet ved å tilby grønne produkter og tjenester som fremmer bærekraftige tiltak.

Vi legger også til rette for at våre kunder i privatmarkedet skal kunne ta mer bærekraftige valg, med ekstra gode betingelser til boligeiere som eier miljøvennlige boliger.

100 % av større skader skal ha ettersyn av interne takstmenn med bærekraftfokus (metodevalg)

Mål

13 Stoppe klimaendringene

Beskrivelse

Ambisjoner 2022–2024

Bærekraftsmål motorskader:
Øke andel reparasjon av glasskader til 30 %

Bærekraftsmål tingskader:
Øke andel gjenbruk av innbo til 50 %
Øke andel gjenbruk av materialer til 30 %
Øke andel tørking fremfor riving ved vannskader til 30 %
Øke andel ferdigbygg vs Gjenoppbygging til 30 %

60 % bruk av lokale takstmenn/håndverkere
100 % krav til bærekraftfokus hos leverandører
100 % kildesortering
100 % av større skader skal ha ettersyn av interne takstmenn med bærekraftfokus (metodevalg)

Mål

17 Samarbeid for å nå målene

Beskrivelse

Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet, og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling

Hva Landkreditt gjør

Interesseorganisasjonen Norsk Landbrukssamvirke, som Landkreditt er en del av, er en arena for å diskutere, utveksle erfaringer og samarbeide om hvordan vi i enda større grad kan bidra til å nå blant annet FNs bærekraftsmål og landbrukets klimaavtale.

Vårt gode samarbeid med Norges Bondelag gjør at vi kan tilby bondelagsmedlemmene bank- og forsikringsprodukter med svært gode betingelser.

Ambisjoner 2022–2024

Vi jobber for å få på plass flere samarbeid som vil understøtte vårt arbeid med bærekraft. Her er vi per i dag i dialog med Norges Bondelag om nye initiativer.

Vi skal være pådrivere for at landbruket omstiller seg i det grønne skiftet. Et ledd i dette er å få landbruket til å ta i bruk klimakalkulator på gårdene, derfor er vi i dialog med klimaselskapet med mål om å inngå et strategisk samarbeid.

Mål	Beskrivelse	Hva Landkreditt gjør	Ambisjoner 2022–2024
		<p data-bbox="1193 207 1709 425">Det er viktig å redusere antall branner på norske gårdsbruk. Landkreditt Forsikring er derfor samarbeidspartner for Elsikkerhet i landbruket i Hunderfossen. Gjennom kurs rettet mot elever, lærlinger, elektrikere, el-kontrollører i landbruket og andre faggrupper, er målet at økt kompetanse skal forbedre brann- og elsikkerheten i landbruket.</p> <p data-bbox="1193 463 1709 585">Landkreditt støtter og samarbeider med flere ulike organisasjoner som har fokus på aktivt bygdeliv, som 4H Norge, Norges Bygdeungdomslag (NBU) og Norges Bygdekvinne lag.</p>	

Samarbeid for felles mål

Landkreditt støtter og samarbeider med flere organisasjoner med tilknytning til landbruket. Samarbeidene er langsiktige, gjensidige og strategiske, og skal bidra til at Landkreditt oppfyller FN's bærekraftsmål 17 for styrket partnerskap for bærekraftig utvikling.

Norges Bondelag

I juni 2021 signerte Norges Bondelag og Landkreditt ny samarbeidsavtale.

Denne avtalen omfatter både bank og forsikring. Innenfor bank videreføres de eksisterende medlemsfordelene, blant annet sparefordeler på både konto og fond, samt bankkort uten gebyrer. I tillegg er det på plass et eget låneprodukt, Bondelagets boligstart, eksklusivt for medlemmer i Norges Bondelag. Innen forsikring, gir avtalen medlemmene i Norges Bondelag eksklusiv tilgang på syv ulike personforsikringer til svært konkurransedyktige priser.

– Dette er veldig gode forsikringer, med gode dekninger til markedets beste priser. Forsikringene er satt sammen for å dekke behovet du har som bonde og selvstendig næringsdrivende, uttalte generalsekretær Sigrid Hjørnegård i Norges Bondelag ved avtaleinngåelsen.

Som medlem i Norges Bondelag, er det enkelt og lønnsomt bruke oss. Landkredditts formål om å tilby gode finans- og forsikringsløsninger for landbruket gjør det naturlig for oss å samarbeide med Norges Bondelag. Ved å tilby gunstige vilkår på bank- og forsikringsprodukter til bondelagsmedlemmene, bidrar vi til å fremme økonomisk vekst og sysselsetting i landbruket.

Samarbeidsavtalen er signert for tre år, og begge parter har intensjon om et langvarig videre samarbeid.

Norges Bygdekvinnelag

Landkreditt støtter Norges Bygdekvinnelag, som i over 60 år har arbeidet for levende bygder og kvinners økonomiske og sosiale rettigheter. Bygdekvinnene har også fokus på matkultur og at bygda skal være en moderne møteplass.

Medlemmene av Norges Bygdekvinnelag får fordeler som blant annet å slippe depotgebyr ved refinansiering av boliglån fra annen bank og årsgebyr på bankkortet. Ikke minst får de tilgang på vårt brede kompetansemiljø innen landbruk.

Både Norges Bygdekvinnelag og Landkreditt har sine røtter i landbruket, og deler ønsket om å ivareta de økonomiske, sosiale og kulturelle interessene til folk som bor på bygda. Med et samarbeid bidrar organisasjonene gjensidig til å styrke hverandres stilling og bedre medlemmenes økonomiske vilkår.

4H Norge og Norges Bygdeungdomslag

Landkreditt har i mange år hatt et samarbeid med ungdomsorganisasjonene 4H Norge og Norges Bygdeungdomslag (NBU). Begge organisasjoner deler Landkredditts engasjement for et aktivt bygdeliv, og er viktige drivere for en god rekruttering til bondeyrket.

Vårt aktivitetsfond er et eksempel på en aktivitet, der Landkreditt i samarbeid med Norges Bygdeungdomslag deler ut støtte til aktiviteter i lokale bygdeungdomslag.

Gjennom samarbeidet, støtter vi deres omfattende skolering av tillitsvalgte gjennom fag- og organisasjonskurs på lands- og

fylkesplan. Dette er viktig for å skape aktiviteter og sosiale møteplasser for barn og ungdom på bygda.

Landkreditt var stolt hovedsponsor av NBUs landsstevne og høstarrangement i 2022.

– Vi har hatt et godt samarbeid med NBUs landsstevne over flere år, og ser at NBU bidrar til at ungdommer kan bygge både nettverk og kompetanse som landbrukets trenger fremover. Det er imponerende å se at ungdommene selv klarer å planlegge og gjennomføre en så stor festival, uttalte Anders Sigstad, organisasjonssjef i Landkreditt, da sponsoratet ble offentliggjort.

Norsk Landbruksrådgiving

Norsk Landbruksrådgiving tilbyr klimarådgiving til bønder over hele landet, og kartlegger mulige klimatiltak på den enkelte gård. Tiltakene varierer fra mindre justeringer, til større, mer kostbare omlegginger.

Vi samarbeider med Norsk Landbruksrådgiving (NLR) i vurderingen av hva slags tiltak som skal kunne godkjennes for vårt grønne landbrukslån. Grønt landbrukslån gis til tiltak som bidrar til å redusere utslipp, gir en mer bærekraftig produksjon eller reduserer skaderisiko. Målet er at tiltakene både skal være gunstige for miljøet og lønnsomme for bondens økonomi.

Generelt jobber vi for at våre kunder skal ta i bruk klimarådgiving og landbrukets klimakalkulator i vurderingen av bærekraftige tiltak for sin gård.

FNs prinsipper for bærekraftig bankdrift

I 2021 rapporterte Landkreditt på FNs prinsipper for bærekraftige investeringer, og signerte FNs prinsipper for bærekraftig bankdrift. Det innebærer at vi er transparente om hvordan våre produkter og tjenester skaper verdier for kunder, investorer og samfunnet som helhet. Vi vil ferdigstille påvirkningsanalysen i løpet av våren 2023.

Prinsipp

Tilpasning:

Påvirkning og målsetting:

Kunder:

Interessenter:

Beskrivelse

Banker må tilpasse forretningsstrategien sin slik at den er i samsvar med enkeltmenneskers behov og samfunnets overordnede mål, slik det kommer til uttrykk i FN's mål for bærekraftig utvikling, Parisavtalen og i relevante nasjonale rammeverk.

Banker må kontinuerlig øke sin positive påvirkning og redusere sin negative påvirkning på mennesker, klima og miljø som følge av sine aktiviteter, produkter og tjenester. For å oppnå dette, må banker sette og publisere konkrete mål på de områdene som har størst positiv og negativ effekt.

Banker må jobbe proaktivt med sine kunder og oppmuntre til bærekraftig virksomhet og muliggjøre aktiviteter som skaper velstand både for nåværende og fremtidige generasjoner.

Banker må proaktivt samarbeide med interessenter for å oppnå samfunnets overordnede mål.

Hva Landkreditt gjør

Bærekraft ligger i vårt DNA og formålet til Landkreditt er å bidra til bedre økonomi i landbruket. Selskapet har også som mål å bidra til at norsk matproduksjon blir mer bærekraftig gjennom å tilby grønne produkter og tjenester.

Vår påvirkningsanalyse er under arbeid. I løpet av året som kommer vil vi beslutte hvilke områder vi vil sette som mål og rapportere på, for å øke vår positive påvirkning og redusere negative påvirkning på mennesker, miljø og klima.

Landkreditt utvikler produkter og tjenester som skal hjelpe kundene/bøndene med å produsere mat på en mer bærekraftig måte.

Landkreditt samarbeider med andre institusjoner og jobber for å styrke samarbeidene ytterligere for å nå samfunnets mål om mer bærekraftig matproduksjon.

Prinsipp

Styring og kultur:

Åpenhet og ansvarlighet:

Beskrivelse

For å nå sine mål for ansvarlig og bærekraftig bankdrift, må banker implementere effektive styringsverktøy og en kultur for bærekraftig virksomhet.

Banker må med jevne mellomrom gjennomgå sin individuelle og kollektive implementering av disse prinsippene, og være åpne om og ta ansvar for sin positive og negative påvirkning på samfunnets overordnede mål.

Hva Landkreditt gjør

Landkreditt tilbyr ansatte bærekraftskurs og jobber for å involvere ansatte slik at vi bygger en kultur for bærekraftig virksomhet, samt finne styringsverktøy som underbygger bærekraftsarbeidet.

Selskapet vil rapportere på aktivitetene og arbeidet på en åpen og transparent måte.

Energi & klimaregnskap 2022

Hensikten med denne rapporten er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere sitt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør organisasjonen i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere seg selv over tid.

Rapporten omfatter konsernet Landkreditt.

Informasjonen som benyttes i et klimaregnskap stammer både fra eksterne og interne kilder, og blir omregnet til tonn CO₂-ekvivalenter. Analysen er basert på den internasjonale standarden "A Corporate Accounting and Reporting Standard", som er utviklet av "the Greenhouse Gas Protocol Initiative" - GHG protokollen. Dette er den mest anvendte metoden verden over for å måle sine utslipp av klimagasser. ISO standard 14064-1 er basert på denne.

Rapporteringsår energi- og GHG-utslipp

Utslippskilde	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslippt CO ₂ e	Utslippsandel
Transport total			211.3	44.8	47.9 %
DIESEL (NO)	14,806.0	liter	153.8	30.9	33.0 %
Bensin	5,935.0	liter	57.5	13.9	14.9 %
Scope 1 total			211.3	44.8	47.9 %
Elektrisitet total			429.4	11.2	11.9 %
Elektrisitet Nordisk miks	429,390.0	kWh	429.4	11.2	11.9 %
Fjernvarmestед total			242.3	2.3	2.5 %
Fjernvarme NO / Oslo	242,315.0	kWh	242.3	2.3	2.5 %
El-biler total			31.4	0.8	0.9 %
Elbil Nordisk	165,008.0	kWh	31.4	0.8	0.9 %
Scope 2 total			703.1	14.3	15.3 %

Utslippskilde	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslippt CO ₂ e	Utslippsandel
Tjenestereiser total			-	32.5	34.8 %
Flyreiser, innland	51,528.0	pkm	-	12.7	13.6 %
Flyreiser, kontinent	52,181.4	pkm	-	8.0	8.6 %
Km-godtgj.bil(NO)	155,034.0	km	-	11.6	12.4 %
Hotellovernattinger, Norden	56.0	netter	-	0.2	0.3 %
Avfall total			-	1.9	2.0 %
Restavfall, forbrenning	3,500.0	kg	-	1.8	1.9 %
Papiravfall, resirkulering	2,231.0	kg	-	-	0.1 %
Pappavfall, resirkulert	522.0	kg	-	-	-
Organisk avfall, kompost	1,361.0	kg	-	-	-
EE avfall, resirkulert	130.0	kg	-	-	-
Treavfall, forbrenning	100.0	kg	-	-	-
Plastavfall, resirkulering	250.0	kg	-	-	-
Scope 3 total			-	34.4	36.8 %
Total			914.4	93.5	100.0 %
KJ			3,291,843,636.0		

Markedsbaserte utslipp i rapporteringsåret

Kategori	Enhet	2021
Elektrisitet Sum (Scope 2) med Markedsbaserte beregninger	tCO ₂ e	114.2
Scope 2 Sum med Markedsbaserte strømberegninger	tCO ₂ e	117.3
Scope 1+2+3 Totalt med Markedsbaserte strømberegninger	tCO ₂ e	196.5

Klimaregnskap

Landkreditt hadde i 2022 et totalt klimagassutslipp på 93,5 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). Dette er en økning på 9,8 tCO₂e sammenlignet med 2021, som gir en prosentvis økning på 11,6%. Økningen skyldes hovedsakelig en økning i tjenestereiser i Scope 3. Totalt sett utgjør Scope 3 36,8% av klimaregnskapet i 2022 sammenlignet med 18,5% i 2021. Sammenlignet med 2019, som er nærmeste sammenlignbare normalår før pandemien, har antall hotellovernattinger blitt redusert fra 60 til 56 netter. Videre er det en økning i utslipp fra flyreiser på 7 tCO₂e, hvor utslippet i 2019 lå på 13,7 tCO₂e sammenlignet med 20,7 tCO₂e i 2022.

Klimagassutslippene i 2022 hadde følgende fordeling:

Scope 1: 44,8 tCO₂e (47,9%)
 Scope 2: 14,3 tCO₂e (15,3%)
 Scope 3: 34,4 tCO₂e (36,8%)
 Totale utslipp: 93,5 tCO₂e

Økningen i totale utslipp, primært drevet av Scope 3 (tjenestereiser), resulterer også i en økt tCO₂e/ÅV (årsverk), opp fra 0,4 tCO₂e/ÅV i 2021 til 0,5 tCO₂e/ÅV i 2022.

Scope 1:

Landkreditt hadde totalt 44.8 tCO₂e i direkte utslipp fra virksomhetens drift. Utslipp fra Scope 1 ble redusert med 2.9% i 2022.

Transport: Forbruket av diesel økte med 7944 liter fra fjoråret som resulterte i et utslipp på 30.9 tCO₂e sammenlignet med 14.3 tCO₂e i 2021. Derimot var det en reduksjon på 5386 liter bensin som ga et totalt utslipp på 13.9 tCO₂e sammenlignet med 26.5 i 2021. Totalt sett ga dette en reduksjon på 1.3 tCO₂e i Scope 1.

Scope 2:

Elektrisitet - Målt forbruk av elektrisitet i egneide eller leide lokaler/bygg. Tabellen viser klimagassutslipp fra elektrisitet utregnet med den lokasjonsbaserte utslippsfaktoren Elektrisitet Nordisk Miks. Selve utslippet er redusert fra

19,4 tCO₂e i 2021 til 11,2 tCO₂e i 2022. Dette er grunnet en reduksjon på 195 MWh konsumert. Totalt sett gir dette en reduksjon på 42,4% for elektrisitet.

Elektrisitet med en markedsbasert faktor er presentert i tabellen nederst på side 4 i denne rapporten. I 2022 var utslipp fra elektrisitetsforbruk 173.9 tCO₂e ved bruk av markedsbasert faktor. Praksisen med å presentere utslippene fra elektrisitetsforbruk med to ulike utslippsfaktorer er videre forklart under Scope 2 i Metode. Landkreditt kjøpte ingen opprinnelsesgarantier for sitt elektrisitetsforbruk i 2022.

Fjernvarme: Bruk av fjernvarme i leide bygg i Oslo. Det er registrert en økning på 3,9 MWh i 2022. Utslipp fra fjernvarme har dermed økt til 2,3 tCO₂e i 2022 sammenlignet med et utslipp på 2,2 tCO₂e i 2021.

Scope 3:

Totalt for Scope 3 ender utslippet på 34,4 tCO₂e sammenlignet med 15,5 tCO₂e i 2021.

Tjenestereiser: Tjenestereiser utgjør den største andelen av Scope 3 med et utslipp på 32,5 tCO₂e. Innenlands flyreiser har en utslippsandel på 13,6%, og flyturer i Norden og Europa har en utslippsandel på 8,6% av totalt utslipp. Utslipp fra km-godtgjørelse økte med 6,6% i 2022, som tilsvarer en økning på 43 730 antall km siden 2021. Forretningsreiser står for 37,9% av det totale utslippet for 2022.

Avfall: Rapportert avfall i kg fordelt på ulike avfallsfraksjoner, samt behandlingsmetode (resirkulert, energigjenvunnet, deponert). Avfall står for et utslipp på 1,9 tCO₂e, og utgjør 2% av det totale utslippet for 2022. Tallene som er registrert for restavfall, papp, trevirke og plast er estimerte tall basert på felles avfall på lokasjonene.

Årlige klimagassutslipp

Kategori	2020	2021	2022	% endring fra forrige år
Transport total	-	40.8	44.8	9.7 %
DIESEL (NO)	-	14.3	30.9	115.8 %
Bensin	-	26.5	13.9	-47.6 %
Kjølegasser total	-	5.3	-	-
R-407 C	-	5.3	-	-100.0 %
Scope 1 total	-	46.1	44.8	-2.9 %
Elektrisitet total	26.4	19.4	11.2	-42.4 %
Elektrisitet Nordisk miks	26.4	19.4	11.2	-42.4 %
Fjernvarmestед total	2.7	2.2	2.3	6.1 %
Fjernvarme NO / Oslo	2.7	2.2	2.3	6.1 %
El-biler total	0.5	0.6	0.8	31.8 %
Elbil Nordisk	0.5	0.6	0.8	31.8 %
Scope 2 total	29.5	22.2	14.3	-35.5 %

Kategori	2020	2021	2022	% endring fra forrige år
Tjenestereiser total	27.9	13.6	32.5	140.0 %
Flyreiser, innland	2.6	1.9	12.7	566.9 %
Flyreiser, kontinent	0.2	0.8	0.2	-68.4 %
Km-godtgj.bil(NO)	25.1	10.9	11.6	6.6 %
Hotellovernattinger, Norden	-	-	8.0	100.0 %
Avfall total	2.6	1.9	1.9	-2.1 %
Restavfall, forbrenning	2.5	1.7	1.8	0.8 %
Papiravfall, resirkulering	0.1	0.1	-	-67.6 %
Pappavfall, resirkulert	-	-	-	-
Organisk avfall, kompost	-	-	-	-
EE avfall, resirkulert	-	-	-	-
Treavfall, forbrenning	-	-	-	-
Plastavfall, resirkulering	-	-	-	-
Scope 3 total	30.5	15.5	34.4	122.6 %
Total	60.0	83.7	93.5	11.6 %
Prosentvis endring	100.0 %	39.5 %	11.6 %	

Årlig energiforbruk (MWh) Scope 1 & 2

■ 2020 ■ 2021 ■ 2022

MWh

1000

800

600

400

200

0

0.0

181.1

211.3

843.0

883.3

703.1

scope 1

Scope 2

Årlige markedsbaserte utslipp

Kategori	Enhet	2020	2021	2022
Elektrisitet Sum (Scope 2) med Markedsbaserte beregninger	tCO ² e	169.2	154.9	114.2
Scope 2 Sum med Markedsbaserte strømberegninger	tCO ² e	172.4	157.7	117.3
Scope 1+2+3 Totalt med Markedsbaserte strømberegninger	tCO ² e	202.9	219.3	196.5
Prosentvis endring		15.2 %	8.1 %	-6.4 %

Årlige nøkkeltall og klimaindikatorer

Navn	Enhet	2020	2021	2022	% endring fra forrige år
Scope 1 + 2 utslipp (tCO ² e)		29.5	68.3	59.1	-13.5 %
Totale utslipp(S1+S2+S3) (tCO ² e)		60.0	83.7	93.5	-11.7 %
Utslipp per årsverk (tCO ² e/ÅV)		0.3	0.4	0.5	11.6 %
Utslipp per omsetn. (kgCO ² e/millNOK)		111.4	126.3	0.2	20.9 %
Omsetning	MNO	539.0	663.0	612.0	-7.7 %
Årsverk	Antall	181.0	189.0	189.0	-

Metodikk og kilder

GHG-protokollen er utviklet av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD). Analysen i denne rapporten er utført iht. "A Corporate Accounting and Reporting Standard Revised edition", én av fire regnskapsstandarder under GHG-protokollen. Standarden omfatter følgende klimagasser, som omregnes til CO₂-ekvivalenter: CO₂, CH₄ (metan), N₂O (lystgass), SF₆, NF₃, HFK og PFK gasser.

Denne analysen er basert på operasjonell kontroll aspektet, som dermed definerer hva som skal inngå i klimaregnskapet av en organisasjonens driftsmidler, så vel som fordeling mellom de ulike scopene. I metoden skilles det mellom operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Hvis operasjonell kontrollmetoden benyttes så inkluderes utslippskilder som organisasjonen fysisk kontrollerer, men ikke nødvendigvis eier. Man rapporterer dermed heller ikke over utslippskilder som man eier, men ikke har kontroll (f.eks. det er leietaker som rapporterer strømforbruket i scope 2, ikke utleier).

Klimaregnskapet er inndelt i tre nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1 Obligatorisk rapportering inkluderer alle utslippskilder knyttet til driftsmidler der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide, leiede eller leasede kjøretøy, oljekjeler etc.). Videre inkluderes eventuelle direkte prosessutslipp (av de seks klimagassene).

Scope 2 Obligatorisk rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi; elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder f.eks. for bygg som man leier og ikke nødvendigvis eier. Utslippsfaktorene som benyttes i CEMAsys for elektrisitet er basert på nasjonale brutto produksjonsmikser fra International Energy Agency's statistikk (IEA Stat). Den nordiske miksfaktoren dekker produksjonen i Sverige, Finland, Norge og Danmark og

reflekterer det felles nordiske markedsområdet (Nord Pool Spot). I forhold til utslippsfaktorer på fjernvarme benyttes enten faktisk produksjonsmikser basert på innhentet informasjon fra den enkelte produsent, eller gjennomsnittsmikser basert på IEA statistikk (se kildehenvisning).

I januar 2015 ble GHG Protokollens (2015) nye retningslinjer for beregning av utslipp fra elektrisitetsforbruk publisert. Her åpnes det for todelt rapportering av elektrisitetsforbruk.

I praksis betyr det at virksomheter som rapporterer sine klimagassutslipp skal synliggjøre både reelle klimagassutslipp som stammer fra produksjonen av elektrisitet, og de markedsbaserte utslippene knyttet til kjøp av opprinnelsesgarantier. Hensikten med denne endringen er på den ene siden å vise effekten av energieffektivisering og sparetiltak (fysisk), og på den annen siden å vise effekten av å inngå kjøp av fornybar elektrisitet gjennom opprinnelsesgaranti (markeds). Dermed belyses effekten av samtlige tiltak som en virksomhet kan gjennomføre knyttet til forbruk av elektrisitet.

Fysisk perspektiv (lokasjonsbasert metode): Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til elektrisitetsproduksjon innenfor et spesifikt område. Innenfor dette området er det ulike energiprodusenter som benytter en mikser av energibærere, der de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Disse klimagassene reflekteres gjennom utslippsfaktoren og fordeles dermed til hver enkelt forbruker.

Markedsbasert perspektiv: Beregningen av utslippsfaktor baseres på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at kjøpt elektrisitet kommer fra kun fornybare kilder, som gir en utslippsfaktor på 0 gram CO₂e per kWh.

Elektrisitet som ikke er knyttet til opprinnelsesgarantier får en utslippsfaktor basert på produksjonen som er igjen etter at opprinnelsesgarantiene for fornybar andel er solgt. Dette kalles residual mikser, og er normalt signifikant høyere enn den lokasjonsbaserte faktoren.

Scope 3 Frivillig rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpte varer eller tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som foregår utenfor deres kontroll (derav indirekte). Typisk scope 3 rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av ulike råstoffer etc.

Generelt bør et klimaregnskap inkludere nok relevant informasjon slik at det kan brukes som beslutningsstøtteverktøy for virksomhetens ledelse. For å få til dette er det viktig å inkludere de elementer som har økonomisk relevans og tyngde, og som det er mulig å gjøre noe med.

Referanser:

Department for Business, Energy & Industrial Strategy (2020). Government emission conversion factors for greenhouse gas company reporting (DEFRA)

IEA (2020). CO2 emission from fuel combustion, International Energy Agency (IEA), Paris.

IEA (2020). Electricity information, International Energy Agency (IEA), Paris.

IMO (2020). Reduction of GHG emissions from ships - Third IMO GHG Study 2014 (Final report). International Maritime Organisation,
<http://www.iadc.org/wp-content/uploads/2014/02/MEPC-67-6-INF3-2014-Final-Report-complete.pdf>

IPCC (2014). IPCC fifth assessment report: Climate change 2013 (AR5 updated version November 2014).
<http://www.ipcc.ch/report/ar5/>

AIB, RE-DISS (2020). Reliable disclosure systems for Europe – Phase 2: European residual mixes.

WBCSD/WRI (2004). The greenhouse gas protocol. A corporate accounting and reporting standard (revised edition). World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 116 pp.

WBCSD/WRI (2011). Corporate value chain (Scope 3) accounting and reporting standard: Supplement to the GHG Protocol corporate accounting and reporting standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 149 pp.

WBCSD/WRI (2015). GHG protocol Scope 2 guidance: An amendment to the GHG protocol corporate standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 117 pp.

Referanselisten over er ikke komplett, men inneholder de viktigste referansene som benyttes i CEMAsys. I tillegg vil det være en rekke lokale/nasjonale kilder som kan være aktuelle, avhengig av hvilke utslippsfaktorer som benyttes.

Rapport klimaregnskap: Landkreditt SA, Landkreditt SA 2020 - 2022

Scope 1

Transportation	Enhet	2020	2021	2022	Total
Diesel (NO)	tCO2e	-	14,3	30,9	45,2
Bensin	tCO2e	-	26,5	13,9	40,4
Transport total	tCO2e	-	40,8	44,8	85,6
Kjølemedier					
R-407 C	tCO2e	-	5,3	-	5,3
Kjølemedier total	tCO2e	-	5,3	-	5,3
Scope 1 utslipp	tCO2e	-	46,1	44,8	90,9

Scope 2

Fjernvarme lokasjon	Enhet	2020	2021	2022	Total
Fjernvarme, Norge, Oslo	tCO2e	2,7	2,2	2,3	7,1
Fjernevarme lokasjon total	tCO2e	2,7	2,2	2,3	7,1
Elektrisk kjøretøy					
El-bil, Norden	tCO2e	0,5	0,6	0,8	1,9
Elektrisk kjøretøy total	tCO2e	0,5	0,6	0,8	1,9
Elektrisitet lokasjonsbasert total					
Elektrisitet Nordisk Miks	tCO2e	26,4	19,4	11,2	56,9
Elektrisitet lokasjonsbasert total	tCO2e	26,4	19,4	11,2	56,9
Scope 2 utslipp	tCO2e	29,5	22,2	14,3	66

Scope 3

Forretningsreiser	Enhet	2020	2021	2022	Total
Flyreiser, innland	tCO2e	2,6	1,9	12,7	17,2
Hotellovernattinger, Norden	tCO2e	0,2	0,8	0,2	1,2
KM-godtgjørelse (NO)	tCO2e	25,1	10,9	11,6	47,6
Flyreiser, kontinent	tCO2e	-	-	8	8
Forretningsreiser total	tCO2e	27,9	13,6	32,5	74
Avfall					
Restavfall, forbrenning	tCO2e	2,5	1,7	1,8	6
Papiravfall, resirkulert	tCO2e	0,1	0,1	0	0,3
Matavfall, kompost	tCO2e	-	0	0	0
Pappavfall, resirkulert	tCO2e	-	-	0	0
EE avfall, resirkulert	tCO2e	-	-	0	0
Treavfall, forbrenning	tCO2e	-	-	0	0
Plastavfall, resirkulert	tCO2e	-	-	0	0
Avfall total	tCO2e	2,6	1,9	1,9	6,4
Scope 3 utslipp	tCO2e	30,5	15,5	34,4	80,4
Total (Scope 1 + 2)	tCO2e	29,5	68,3	59,1	156,9
Totale utslipp (Scope 1 + 2 + 3)	tCO2e	60	83,7	93,5	237,2
Prosentvis endring		-	39.5%	11.6%	

Årlig Markedsbaserte utslipp

Scope 1

	Enhet	2020	2021	2022	Total
Elektrisitet Total (Scope 2) med markedsbaserte utregninger	tCO ₂ e	169,2	145,6	114,2	429
Scope 2 Total med markedsbaserte utregninger	tCO ₂ e	172,4	148,4	117,3	438,1
Scope 1+2+3 Total with med markedsbaserte utregninger	tCO ₂ e	202,9	209,9	196,5	609,3
Prosentvis endring		100%	3.5%	-6.4%	

Nøkkeltall energi

Scope 1

Tranport	Enhet	2020	2021	2022	Total
Diesel (NO)	MWh	-	71,4	153,8	225,3
Bensin	MWh	-	109,7	57,5	167,2
Transport total	MWh	-	181,1	211,3	392,5
Kjølemedier					
R-407 C	MWh	-	0	-	0
Kjølemedier total	MWh	-	0	-	0
Scope 1 total	MWh	-	181,1	211,3	392,5

Scope 2

Elektrisitet	Enhet	2020	2021	2022	Total
Elektrisitet Nordisk Miks	MWh	643,5	624,7	429,4	1697,6
Elektrisitet total	MWh	643,5	624,7	429,4	1697,6
Fjernevarme lokasjon					
Fjernvarme, Norge, Oslo	MWh	188,5	238,4	242,3	669,2
Fjernvarme lokasjon total	MWh	188,5	238,4	242,3	669,2
Elektriske kjøretøy					
El-bil, Norden	MWh	11,1	20,2	31,4	62,6
Elektriske kjøretøy total	MWh	11,1	20,2	31,4	62,6
Scope 2 total	MWh	843	883,3	703,1	2429,4
Totalt energiforbruk	MWh	843	1064,4	914,4	2821,8
	GJ	3034,8	3832	3291,8	10158,6
	Enhet	2020	2021	2022	Total
Scope 1 fornybar energi	MWh	-	17,5	37,7	55,2
Scope 1 fornybar energi andel	%	-	9.7%	17.8%	14.1%
Scope 2 fornybar energi	MWh	0	499	384,1	883,1
Scope 2 fornybar energi andel	%	0%	56.5%	54.6%	36.3%
Total fornybar energi	MWh	0	516,5	421,8	938,2
Total fornybar energi andel	%	0%	48.5%	46.1%	33.2%
Prosentvis endring		-	26.3%	-14.1%	

Nøkkeltall forbruk

Scope 1

Transport	Enhet	2020	2021	2022	Total
Diesel (NO)	liter	-	6862	14806	21668
Bensin	liter	-	11321	5935	17256
Kjølemedier					
R-407 C	kg	-	3	-	3

Scope 2

Elektrisitet	Enhet	2020	2021	2022	Total
Elektrisitet Nordisk Miks	kWh	643474	624717	429390	1697581
Fjernvarme lokasjon					
Fjernevarme, Norge, Oslo	kWh	188476	238387	242315	669178
Elektriske kjøretøy					
El-bil, Norden	kWh	-	20200	-	20200
El-bil, Norden	km	65000	-	165008	230008

Scope 3

Forretningsreiser	Enhet	2020	2021	2022	Total
Flyreiser innland	pkm	10598	-	51528	62126
Flyreiser innland	tCO2e	-	1,9	-	1,9
Hotellovernattinger, Norden	netter	14	47	56	117
KM-godtgjørelse (NO)	km	179015	111304	155034	445353
Flyreiser, kontinent	pkm	-	-	52181,4	52181,4
Avfall					
Restavfall, forbrenning	kg	5046	3471	3500	12017
Papiravfall, resirkulert	kg	5449	6890	2231	14570
Matavfall, kompost	kg	-	270	1361	1631
Pappavfall, resirkulert	kg	-	-	522	522
EE avfall, resirkulert	kg	-	-	130	130
Treavfall, forbrenning	kg	-	-	100	100
Plastavfall, resirkulert	kg	-	-	250	250

